

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/105/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8612209154
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8612209154.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Petra Šama a JUDr. Jozefa Škraba, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 42, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 11.6.2014 pod č. k. 4C/677/2012-42, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Svidník rozsudkom č. k. 4C/677/2012-42 žalobu zamietol. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania a žalobca nemá právo na ich náhradu. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 5.599,81 eur titulom majetkovej škody a sumy 1.119,96 eur titulom nemajetkovej ujmy. Návrh odôvodnil tým, že v pozícii oprávneného v exekučnom konaní viedol exekúcii voči povinnému dlžníkovi - E. J. (sp. zn. 1Er/107/2011). Exekučný súd napriek povinnosti v zákonnej lehote 15 dní vydať poverenie súdnemu exekútorovi (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z.), v zákonnej lehote nerozhodol. Aj keď ním prejednáváná vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala si takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu, čo žalobca považuje za nesprávny úradný postup, keďže vo veci nebolo rozhodnuté v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov. Postup v rozpore s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku znamená u žalobcu majetkovú škodu 5.599,81 eur, čo predstavuje náhradu istiny s príslušenstvom, ktorá viac nemôže byť priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu v občianskom konaní. Nesprávny úradný postup bol dôsledkom nesústreďenej činnosti takej intenzity, ktorá má za následok zbytočné prieťahy v konaní spojené so zásahom do výkonu jeho majetkových práv. Nesprávnym úradným postupom došlo k zmareniu jeho legitímneho očakávania, že správnym a zákonným postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky. Na druhej strane náhrada nemajetkovej ujmy je vnímaná ako spravodlivá satisfakcia za konkrétne porušenie nárokov žalobcu a jeho základných práv. Nemajetková ujma je odškodnenie za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, strata legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, strata dôvery v právo a spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizika ohrozujúce konečné vymoženie pohľadávky cestou exekúcie. Preto požaduje čiastku 1.119,96 eur ako 20 % z uplatnenej istiny s príslušenstvom.

Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Žalobca nepredložil ani jeden relevantný dôkaz preukazujúci exekučné konanie, vznik škody a nemajetkovej ujmy. Žalobca prenáša celú dôkaznú povinnosť na súd napriek tomu, že dôkazné bremeno znáša žalobca. Nie je ani jasný titul nároku na náhradu škody. Nie je jasné, či uplatňuje nárok z titulu nesprávneho úradného postupu z dôvodu prietahov alebo nerozhodnutia v zákonom stanovenej lehote. Všeobecné sudy sú navyš neoprávnené posudzovať prietahy v súdnom konaní, pretože právomoc má iba predseda súdu alebo Ústavný súd SR.

Prvá žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola doručená žalovanej 23.4.2012, ale už 27.9.2012 bola okresnému súdu doručená žaloba, t.j. pred uplynutím 6-mesačnej lehoty na podanie vyjadrenia k nároku na predbežné prerokovanie návrhu. Preto žaloba je predčasná. Žalobca neposkytol žiadnu súčinnosť na predbežné prerokovanie podaných žiadostí, a tým zmaril akúkoľvek možnosť predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, o ktoré prerokovanie sám požiadal.

Samotná lehota na vydanie poverenia súdному exekútorovi je výraznou prekážkou toho, aby sudy mohli objektívne posudzovať zákonnosť exekúcie, ak exekučným titulom je notárska zápisnica alebo rozhodcovský rozsudok. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci Asturcom sa pripustila možnosť posúdenia zmluvnej podmienky aj v exekučnom konaní. Unáhlené konanie zo strany súdu by mohlo viesť k nedostatočnému a nekvalitnému posúdeniu prípadu, a tým aj otázky, či rozhodcovský rozsudok spĺňa všetky kritéria zákonnosti. Ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.6.2011 jednoznačne nestanovuje 15-dňovú lehotu na vydanie poverenia pri rozhodnutiach rozhodcovského súdu ako exekučnom titule. Takisto 15-dňová lehota sa nevzťahuje na vydanie rozhodnutia v podobe zamietnutia žiadosti o vydanie poverenia. Táto lehota sa týka len prípadov, keď súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Aj podľa judikatúry Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 16/02 vyplýva, že ani samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamená automaticky prietahy v konaní.

Pri nemajetkovej ujme žalovaná poukázala na skutočnosť, že vznik nemajetkovej ujmy u právnických osôb alebo fyzických osôb je odlišný. Pocit členov riadiacich orgánov spoločnosti v podobe „frustrácie, úzkosti, neistoty a nedôvery“ sú irelevantné v predmetnom konaní, keďže náhrada škody a nemajetkovej ujmy sa uplatňuje spoločnosťou ako právnickou osobou. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20 % z istiny s príslušenstvom nie je podložená akýmikoľvek reálnymi skutočnosťami či rozumnou úvahou.

Slovenská republika bola cestou listu Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť, upozornená o množstve sťažností od slovenských spotrebiteľov na praktiky žalobcu, ktoré sú verejnosťou vnímané veľmi negatívne. Sú konštatované porušovania práv spotrebiteľov a práve podnikateľská činnosť žalobcu podnietila zvýšenú potrebu ochrany práv spotrebiteľov na všetkých úrovniach štátnej moci. Žalobca je vnímaný ako spoločnosť využívajúca neprijateľné podmienky, zneužívajúc slabé finančné a právne vedomie nízkopríjmových osôb.

Žalobca nepreukázal, aby činnosťou súdu v namietanom konaní došlo k nesprávne úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy. Neexistuje ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmov. Z dôvodu nepreukázania základných zákonných podmienok, ktoré sú potrebné pre priznanie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci považuje žalobu za právne neopodstatnenú a žiada ju v celom rozsahu zamietnuť.

Súd posudzoval nárok žalobcu s poukazom na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z., kde súd skúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je

prípustné odvolanie. Žalobca si uplatňuje právo na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu, ktorý je definovaný v § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ako porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Podľa odseku 2, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Právo na náhradu škody sa ale premlčí v 3-ročnej lehote (§ 19 ods. 1 zákona). Súd konštatuje, že Exekučným poriadkom stanovená 15-dňová lehota na preskúmanie žiadosti o udelenie poverenia exekútorovi (§ 44 ods. 2), je mimoriadne krátka lehota, aby mohol exekučný súd náležite preskúmať predložený rozhodcovský rozsudok aj po vstupe Slovenska do Európskej únie je potrebné poskytovať spotrebiteľom zvýšenú ochranu podľa § 52 a násl. Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb., a tak exekučný súd je oprávnený v akomkoľvek štádiu exekučného konania skúmať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Po zistení takéhoto nedostatku je oprávnený exekučné konanie zastaviť s poukazom na § 45 ods. 1 až 3 zákona o rozhodcovskom konaní č. 244/2002 Z.z..

V exekučnom konaní sp. zn. 1Er/107/2011 Okresný súd Bardejov proti povinnej E. J. uznesením z 20.6.2011 exekučné konanie zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.7.2011. Exekučné súdy sú z úradnej moci oprávnené skúmať rozhodcovskú zmluvu, či bola uzavretá platne. Ak zistí že nie je dostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neplatnú rozhodcovskú zmluvu, potom rozhoduje aj o následkoch nedostatku právomoci rozhodcovského súdu. Keď § 44 ods. 2 Exekučného poriadku dáva exekučným súdom právomoc preskúmať exekučný titul, či nie je v rozpore so zákonom, najmä v prípadoch rozhodcovských rozsudkov, tak aj v tomto prípade bola žiadosť súdneho exekútora zamietnutá. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný v rozpore so zákonom. Pri svojej úvahe exekučný súd nebol viazaný tým, ako vo veci rozhodol rozhodcovský súd.

Prekážku rozsúdenej veci v exekučnom konaní netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní. Žalobca neunesol dôkazné bremeno v tvrdení nesprávneho postupu exekučného súdu a že k vydaniu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia došlo neprípustným preskúmaním exekučným titulom vrátane porušenia jeho práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vydaním rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenia poverenia, po zákonom určenej lehote. Preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Rovnako ako pri nároku na náhradu škody je povinný poškodený nielen tvrdiť, ale aj preukázať vznik nemajetkovej ujmy. Zamietnutie žiadosti súdnemu exekútorovi nemohlo negatívne zasiahnuť žalobcu, ani vyvolať riziko ohrozujúce konečné vymoženie pohľadávky, keďže exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok v spotrebiteľskej zmluve, pričom žalobcovi ako oprávnenému už skôr bola spochybnená právomoc rozhodcovského súdu na vydanie rozhodcovských rozsudkov z úverových zmlúv so spotrebiteľom. Nevymožiteľnosť pohľadávky nebola dôsledkom nesprávneho úradného postupu alebo nezákonného rozhodnutia exekučného súdu, ale nečinnosťou žalobcu, ktorý v pozícii veriteľa vymáhal plnenie z rozhodcovského rozsudku, kde rozhodoval rozhodcovský súd bez platnej rozhodcovskej zmluvy.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd nárok žalobcu zamietol. O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Úspešný žalovaný si náhradu trov konania nežiadal, preto úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie žalobca. Súd v merite veci rozhodol na základe inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.. V právnom štáte nie je možné, aby súdy interpretovali hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti až po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného

právneho vzťahu. Súd svojím rozhodnutím de jure a de facto aplikoval princíp právnej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarca síce vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžka konania je ovplyvnená mimosúdnyimi faktormi, napr. nárastom ekonomickej trestnej činnosti, rozsahom nevybavenej súdnej agendy a podobne.

Žalobca predložil dôkazy o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOSŤ na základe Znaleckého posudku č. 1/2014 vypracovaného Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity v Bratislave. Súd nevykonal dokazovanie dostatočným oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom. Žalobca podal návrh na prerušenie konania v dôsledku ústavných sťažností. Vzhľadom na vyššie uvedené žiada zrušiť rozsudok Okresného súdu Svidník a vec mu vrátiť na spätné prejednanie.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z. dáva povinnosť súdu skúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Ak súd nezistí rozpor v žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora vykonaním exekúcie. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia zamietne. Exekučný poriadok dáva súdom z úradnej moci povinnosť súdu skúmať žiadosť o udelenie poverenia a limituje 15-dňovú lehotu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný poriadok neuvádza žiadnu lehotu na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Žalobca ako oprávnený viedol exekučné konanie na základe rozhodcovského rozsudku v spotrebiteľských zmluvách, kde exekučný súd skonštatoval, že dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou, spotrebiteľ ňou nie je viazaný a takáto neprijateľná zmluvná podmienka je potom podľa § 52 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. neplatnou. Preto súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol.

§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje 15-dňovú lehotu na udelenie poverenia súdnemu exekútorovi, ale táto 15-dňová lehota nie je stanovená pre prípady, keď súd nevyhovie návrhu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, aj keď sa žalobca domnieva, že aj v takomto prípade by mala platiť 15-dňová lehota na vydanie rozhodnutia o zamietnutí návrhu na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi. Z Exekučného poriadku nevyplýva táto povinnosť na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti na udelenie poverenia v konkrétnej lehote. Preto nemôže dôjsť ani k porušeniu práva žalobcu na vydanie rozhodnutia - urobenia úkonu v zákonom stanovenej lehote. Nie je možné konštatovať nesprávny úradný postup podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z..

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom len v prípadoch, keď takýto nesprávny úradný postup sa preukáže. Ak Exekučný poriadok nedáva lehotu na vydanie rozhodnutia o neudelení poverenia súdnemu exekútorovi, nemôže sa žalobca domáhať náhrady škody za nedodržanie neexistujúcej zákonnej lehoty, keď nedošlo k porušeniu právnej povinnosti súdom. Rozhodnutie okresného súdu je správne, pokiaľ nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol.

Žalobca v konaní uplatňuje právo na náhradu škody predstavujúcu istinu a príslušenstvo, ktoré viac nemôže byť priznané právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu. Žalobca je príčinu toho, že v exekučnom konaní sa nemôže domôcť svojho nároku, pretože uzavrel neplatnú rozhodcovskú zmluvu so

žalovaným ako povinným. Exekučný súd zistil neplatné rozhodcovské doložky a konštatoval nedostatok právomoci rozhodcu rozhodovať o nároku žalobcu ako oprávneného. Takáto chyba oprávneného nemôže byť na ťarchu exekučného súdu, ktorý urobil svoju zákonnú povinnosť a preskúmal súlad titulu so zákonom. Rozhodnutie okresného súdu je správne, keď návrh žalobcu na náhradu škody zamietol.

Pokiaľ ide o majetkovú ujmu v rozsahu 5.599,81 eur, ktorá predstavuje náhradu istiny s príslušenstvom, ktorá viac nemôže byť priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu v občianskom súdnom konaní vedenom proti dlžníkovi zo záväzkového zmluvného vzťahu založeného zmluvou o úvere, tak pochybením žalobcu v exekučnom konaní pri vymáhaní nároku z rozhodnutia rozhodcu bez platnej rozhodcovskej zmluvy nemôže byť základom nároku na náhradu škody, ani na nemajetkovú ujmu podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514. Keď nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie nároku žalobcu bez zbytočného prieťahu, nevznikol ani nárok na nemajetkovú ujmu.

Nevydanie rozhodnutia o zamietnutí návrhu na udelenie poverenia súdnemu exekútorovi v 15-dňovej lehote nemôže byť takou prekážkou, pre ktorú by nemohol oprávnený žiadať svoju pohľadávku zo zmenky alebo zmluvy o úvere iným spôsobom ako výkonom rozhodnutia. Z tohto dôvodu nevzniká žalobcovi nárok na uplatnenie návrhu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy.

Krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Pokiaľ sa týka odvolacieho dôvodu žalobcu, že súd nevychádzal zo Znaleckého posudku č. 1/2014, tak tento znalecký posudok je bez významu vzhľadom na právne hodnotenie, že Exekučným poriadkom nie je stanovená 15-dňová lehota na vydanie rozhodnutia o neudelení poverenia súdnemu exekútorovi. Ak žalobca poukazuje na stratu dôvery v právach a spravodlivosti a z toho vymáha nemajetkovú ujmu v rozsahu 20 % z uplatňovanej istiny, a to je 1.119,96 eur, tak ani tu žalobca neosvedčil nárok na nemajetkovú ujmu, keď právo žalobcu ako oprávneného v exekučnom konaní bolo pochybné z dôvodov neexistujúceho právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku vydaného rozhodcom s platnou rozhodcovskou zmluvou. Žalobca sám zaviniel neúspech v exekučnom konaní.

Čo sa týka námietky neprerušenía konania, pretože bola podaná ústavná sťažnosť, táto námietka sa objavila len v odvolacom konaní, pričom žiaden návrh na prerušenie konania vo veci samej podaný nebol. Preto sa ani okresný súd takýmto návrhom na prerušenie konania nemohol zaoberať. Žalobca žiadal vydať len medzitýmny rozsudok o zodpovednosti štátu za škodu, ktorá vznikla spoločnosti POHOTOVOSTĚ.

Odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne vo výroku o náhrade trov konania. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania. Úspešný žalovaný si náhradu trov konania nežiadal, preto úspešnému žalovanému nemohla byť priznaná náhrada trov prvostupňového konania (§ 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania nežiadal, preto úspešnému žalovanému nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.